ČESKO A JAK DÁL?

Bezpečnost země

HOSTÉ DISKUZE (zleva): za řečnickým pultem rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima, dále rektor Západočeské univerzity v Plzni Miroslav Holeček, politolog UK Nikola Schmidt, premiér Andrej Babiš a ministr vnitra Jan Hamáček. Foto: Univerzita Karlova

Jak bezpečno je v České republice? Které bezpečnostní hrozby aktuálně zaměstnávají vládu a policii?

Jak se v posledních letech změnila kriminalita? Jak může univerzita pomoci zvyšovat bezpečnost obyvatel?

Strany 11 až 18

UNIVERZITA KARLOVA

deník

Premiér Andrej Babiš v Plzni

VEŘEJNÁ DEBATA ČESKO! A JAK DÁL?, kterou v Měšťanské besedě v Plzni pořádala Univerzita Karlova (UK) a spolupořádal Deník, se těšila hojné účasti diváků. Zleva na snímku: rektor UK Tomáš Zima, odborník na mezinárodní vztahy a bezpečnost Nikola Schmidt, premiér Andrej Babiš (ANO), první místopředseda vlády a ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD) a ředitel HZS František Pavlas. Foto: 2xDeník/Veronika Zimová

Vrcholní politici, akademici a odborníci se na veřejné debatě: Česko! A jak dál? jednoznačně shodli, že je Česká republika bezpečná.

LENKA PROKŠOVÁ

Bezpečnost byla ústředním tématem veřejné diskuze nazvané Česko! A jak dál?, kterou v Měšťanské besedě v Plzni pořádala Univerzita Karlova a spolupořádal Deník. V debatě kromě rektora Univerzity Karlovy Tomáše Zimy zasedli i premiér Andrej Babiš, ministr vnitra a první místopředseda vlády Jan Hamáček či rektor Západočeské univerzity v Plzni Miroslav Holeček. Projekt Česko! A jak dál? pořádá univerzita po celé republice, v každém regionu se věnuje jinému tématu.

„Univerzity mají nejen vychovávat studenty a bádat, ale také reagovat na společenské děje, proto jsme vloni na podzim v rámci oslav 100 let republiky připravili tento projekt. Chceme diskutovat o tématech, která se dotýkají každého z nás," vysvětlil důvody, proč Univerzita Karlova setkání pořádá, rektor Zima. Jeho kolega ze ZČU Holeček doplnil, že odborníci by měli mít zásadní slovo při strategii bezpečnosti ČR. „Vítám proto tento projekt Univerzity Karlovy. Požadavky na bezpečnost rostou, potřebujeme ale i politology, sociology... Významnou roli ve výzkumu bezpečnosti hraje problematika jaderné bezpečnosti, od roku 1956 vychováváme v Plzni odborníky na jadernou bezpečnost. Úspěšní jsme s vývojem mimořádně kvalitního hasičského obleku vybaveného senzory," řekl Holeček s tím, že ZČU s UK se skvěle doplňují. Zdůraznil klíčovou roli vysokých škol, které musejí vychovávat odborníky.

Premiér Babiš ve svém proslovu zdůraznil, že nejsme jen šestou nejbezpečnější zemí na

v diskuzi: Česko je bezpečné

světě, ale jsme i sedmým nejklidnějším státem. Podle ministra vnitra Hamáčka je zajištění bezpečnosti klíčovým úkolem státu. Hamáček ve svém projevu slíbil navyšování mezd policistům i hasičům. Potenciální hrozbou je pro něj nábor zahraničních pracovníků. „Jaká opatření napraví podstav bezpečnostních složek? Policie i hasiči musí být konkurenceschopní. Lidově řečeno – musíme je zaplatit. Navýšili jsme jejich počty a máme v plánu zvyšovat mzdy," sdělil ministr vnitra Hamáček.

Zakročit by se podle něj mělo proti těm, kteří na internetu šíří poplašné zprávy. „Úkol pro nás politiky je diskutovat s veřejností a zjišťovat její obavy. V Česku dnes pracuje přes 500 tisíc zahraničních dělníků. Je třeba připravit se na rizika spojená s jejich náborem," popsal.

František Pavlas, ředitel Hasičského záchranného sboru Plzeňského kraje, upozornil zejména na riziko neochoty lidí, která je současné společnosti vlastní „Narůstá počet zásahů, které by si občan mohl vyřešit sám, a nečiní tak. Dříve, když padaly větve ze stromů, občan si je odklidil. Dnes si nás zavolá. Neochota lidí je více než patrná. Lidé by si měli více pomáhat, být solidární," uvedl Pavlas s tím, že jedním příkladem za všechny

MINISTR VNITRA JAN HAMÁČEK chce policistům a hasičům zvyšovat mzdy, aby neutíkali k jiným profesím. Foto: Deník/Veronika Zimová

jsou problémy s průjezdností komunikací. „Občané by si měli uvědomit, že je nezodpovědné parkovat před budovou se zákazem stání. Může v ní hořet a pak rozhodují vteřiny," dodal Pavlas.

Na akci vystoupil dále odborník na mezinárodní vztahy a bezpečnost Nikola Schmidt z katedry politologie Fakulty sociálních věd (FSV) Univerzity Karlovy.

Rektoři Zima a Holeček se v debatě shodli na tom, že odborníci na bezpečnost jsou zapotřebí, proto jsou stěžejní investice do vzdělávání, které se nám mnohonásobně vrátí.

Po vystoupení všech zúčastněných následovaly otázky z publika. Lidé se zajímali například o zdravotní prohlídky zaměstnanců. „Neměli by být zahraniční pracovníci prohlíženi? Na Tachovsku nemají agenturní pracovníci zdravotní prohlídky," zněl jeden z dotazů z publika.

„Nejvíce zatíženi zahraničními pracovníky jsou Plzeňsko a Mladoboleslavsko. Logicky – jsou to průmyslové lokality. Bezpečí občanů chceme posilovat. Dojednáváme dohodu o zahraničních policistech, kteří budou naší policii pomáhat při kontrolách na ubytovnách a celkově se zahraničními dělníky," reagoval ministr vnitra Hamáček.

„Já se spíše divím, že agentura sem takové zaměstnance dováží a dotyčný nemá zdravotní prohlídku. Přece po občanech České republiky se to vyžaduje úplně normálně. Je to opatření, které není nákladné, takže za mě by zahraniční pracovníci měli zdravotní prohlídku mít určitě," doplnil rektor UK Tomáš Zima. „Domnívám se, že agenturní dělníci jsou velký problém v Plzni. Proto byl vytvořen portál Bezpečné město starající se o zvyšování bezpečnosti ve městě. V Plzni je bezpečnost na standardní úrovni velkých měst v republice," dodal Zima.

Pokud máte k tématu bezpečnosti co říci, napište svůj příběh na e-mailovou adresu cesko@cuni.cz.

ANKETA

Ptali jsme se v ulicích Plzně, hostů diskuze i na webu Denik.cz: Z čeho máte největší strach?

- z okradení a fyzického násilí na ulici: 169 odpovědí
- z nedostatku vody a ze sucha: 127
- z uprchlíků, kteří by přišli do ČR: 103
- z válečného konfliktu: 88
- ze smrtící epidemie: 64
- z kybernetických útoků na elektronická zařízení: 60

pište nám na e-mail
cesko@cuni.cz

CHOVEJTE SE BEZPEČNĚ

Bezpečně na ulici

- Věnujte pozornost své tašce či kabelce, zvláště na veřejných místech
- Nechoďte poblíž obrub chodníků s taškou přes rameno do silnice
- Vyhýbejte se tmavým zákoutím a odlehlým uličkám
- Buďte ostražití u bankomatu, zadávejte PIN tak, aby to nikdo neviděl
- Noste u sebe jen nezbytnou hotovost
- Nechlubte se majetkovými poměry

Bezpečně na sociálních sítích

- Na svých profilech neuvádějte telefonní či rodné číslo ani adresu
- Ignorujte neslušné zprávy, neodpovídejte
- Nesdílejte své intimní fotografie, mohou být dále rozesílány
- Nesdílejte věci, které někdo může použít proti vám

Obrazem: Univerzita rozvířila

Druhá veřejná diskuze, která je součástí projektu Univerzity Karlovy Česko! A jak dál?, se konala ve středu 20. března v Plzni v Měšťanské besedě. Debatovalo se o zejména o bezpečnosti a možnostech, jak mohou odborní zástupci Univerzity Karlovy přispět. O debatu měli Plzeňané zájem, zaplnili Malý sál do posledního místa.

PREMIÉR Andrej Babiš přijel na plzeňskou debatu dobře naladěn. Česko podle něj patří mezi nejbezpečnější země.

REKTOR Univerzity Karlovy Tomáš Zima upozornil, že v otázce bezpečnosti mohou pomoci i výzkumná centra vysokých škol.

DISKUZI moderoval zástupce ředitele redakcí Deníku Tomáš Skřivánek.

ZÁJEMCI O DEBATU zaplnili Malý sál Měšťanské besedy.

ČESKO! A jak dál?

v Plzni diskuzi o bezpečnosti

POHLED DO PUBLIKA ještě před začátkem diskuze.

ŘEDITEL HZS Plzeňského kraje František Pavlas varoval zejména před lhostejností lidí.

POLITOLOG UK a odborník na bezpečnost Nikola Schmidt.

ŘEDITEL Fakultní nemocnice Plzeň Václav Šimánek se také zapojil do diskuze.

ČÁSTI DEBATY se zúčastnili také plzeňský radní pro bezpečnost Martin Zrzavecký (vlevo) a šéf odboru bezpečnosti Aleš Průša. Snímky na fotostraně: Deník/V. Zimová

ÚČASTNÍCI diskuze chtěli s premiérem Babišem debatovat i po skončení oficiální části.

Kriminalita je nejnižší za poslední roky

Aleš Vojíř, David Valenta

Policisté loni zaznamenali **192 405 trestných činů**.

Kriminalita tak **klesala pátý rok v řadě**.

Na poklesu se podepsal zejména nižší počet majetkových trestných činů, méně evidováno bylo i vražd a dalších násilných trestných činů.

Nárůst kriminality zaznamenaly loni meziročně jen dva kraje. A to Plzeňský a Liberecký.

Ústecký kraj

2017	17 531
2018	16 560
rozdíl	-971
rozdíl v %	-5,5 %

Hlavní město Praha

2017	50 726
2018	47 601
rozdíl	-3 125
rozdíl v %	-6,2 %

Liberecký kraj

2017	8 672
2018	9 065
rozdíl	+393
rozdíl v %	+4,5 %

Královéhradecký kraj

2017	7 230
2018	6 723
rozdíl	-507
rozdíl v %	-7,0 %

Pardubický kraj

2017	5 808
2018	5 558
rozdíl	-250
rozdíl v %	-4,3 %

Karlovarský kraj

2017	5 084
2018	5 034
rozdíl	-50
rozdíl v %	-1,0 %

Olomoucký kraj

2017	10 246
2018	9 332
rozdíl	-914
rozdíl v %	-8,9 %

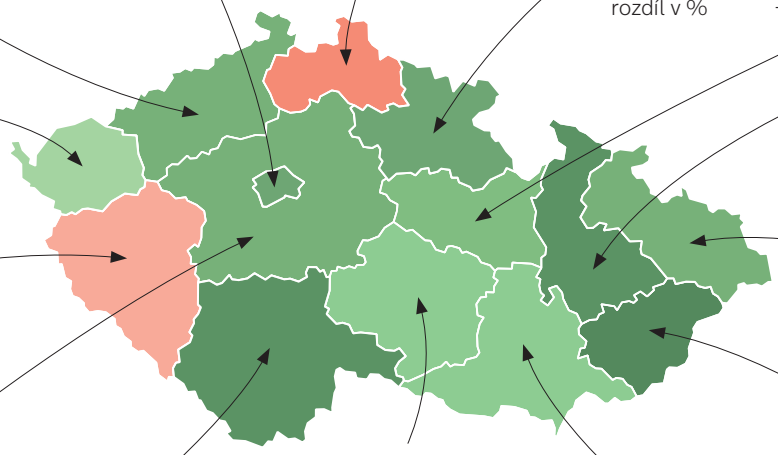

Plzeňský kraj

2017	9 727
2018	9 923
rozdíl	+196
rozdíl v %	+2,0 %

Moravskoslezský kraj

2017	24 781
2018	23 465
rozdíl	-1316
rozdíl v %	-5,3 %

Středočeský kraj

2017	20 424
2018	19 210
rozdíl	-1 214
rozdíl v %	-5,9 %

Jihočeský kraj

2017	9 662
2018	8 861
rozdíl	-801
rozdíl v %	-8,3 %

Kraj Vysočina

2017	5 459
2018	5 312
rozdíl	-147
rozdíl v %	-2,7 %

Jihomoravský kraj

2017	20 086
2018	19 562
rozdíl	-524
rozdíl v %	-2,6 %

Zlínský kraj

2017	6 867
2018	6 199
rozdíl	-668
rozdíl v %	-9,7 %

Pokles či nárůst kriminality

-11 % +5 %

ZDROJ: POLICIE ČR

GRAFIKA: DENÍK DATA, WEB: DATA.DENIK.CZ, TW.: @DENIKDATA, A. VOJÍŘ, D. VALENTA

Jan Hamáček: Zpřísníme tresty

Ministr vnitra chce vysoké pokuty za pyrotechniku na fotbale nebo zavést jednorázová víza cizincům.

MARTINA ŠMEJKALOVÁ

JAN HAMÁČEK při rozhovoru pro Deník. Foto: Deník/ Veronika Zimová

Jedním z diskutujících panelistů projektu Česko! A jak dál? v Plzni byl 1. místopředseda vlády a ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD). Stejně jako jeho předchůdce se zajímá o bezpečnost v Plzni v souvislosti s cizinci pracujících v montovnách a žijících na plzeňských ubytovnách.

Pane místopředsedo, Plzeňané dnes už otevřeně hovoří o strachu z cizinců ve městě. Kde myslíte, že je hlavní problém, a chystají se nějaké změny?

Hlavní problém je v tom, že ti pracovníci z ciziny jsou tady sami – nemají s sebou rodiny. Takže ten volný čas tráví po barech a podobně nebo konzumují alkohol často i na veřejných prostranstvích, a to je samozřejmě špatně. Je potřeba, aby bylo možné vyhostit cizince, který tu páchá trestnou činnost. Což byla i moje novela zákona, která už prošla poslaneckou sněmovnou. Dále chceme zavádět jednorázová roční víza, aby nám tu pak ti cizinci nezůstali v momentě, kdy dojde k ekonomické krizi.

Co si myslíte o bezpečnosti na fotbalových stadionech v ČR? Plánujete nějaké kroky po posledním incidentu, kdy při zápase plzeňské Viktorie na Spartě někdo z fanoušků zranil pyrotechnikou divačku?

Po tom incidentu jsem svolal pracovní skupinu proti fotbalovému násilí, která se bude pravidelně scházet a dění vyhodnocovat. Je důležité udělat konečně seznam problémových fanoušků, kteří mají třeba i soudní zákaz vstupu na stadion. Musíme ho v horizontu měsíců připravit. V rámci novelizace přestupkového zákona zavedeme i to, že porušení návštěvního řádu stadionu bude tvrdě sankcionovaným přestupkem. Další věc – pokud dnes někdo poruší zákaz pyrotechniky, dostane pokutu tisíc korun. Na západě je pokuta tisíc eur. Chceme dát do zákona minimální sankci, která by začínala na 10 tisících. Ideální stav by podle mě byl mít stejné podmínky jako ve Velké Británii. Tam se lidé nebojí brát své děti na stadion. Nemají obavy, že je někdo zraní nebo jim hodí pyrotechniku na hlavu. K tomu máme daleko.

Při poslední návštěvě Plzně jste hovořil o spolupráci s policisty z ciziny. Jaký je posun?

Už máme konkrétní přísliby z Polska, Slovenska, Bulhurska a z Rumunska. Finalizujeme dohodu s Ukrajinou. Každý stát k nám pošle několik policistů, kteří budou přiděleni k cizinecké policii. A určitě se objeví tady v Plzni. Už brzy.

Vzorem nám může být Izrael, míní Babiš

LENKA PROKŠOVÁ

Debatujícím v diskuzi Česko! A jak dál? byl také premiér Andrej Babiš (ANO). Kromě toho, jak je na tom v současné chvíli Česko s bezpečností, pro Deník okomentoval kauzu plzeňských hutí a kováren Pilsen Steel, které jsou od ledna 2019 v insolvenci kvůli předlužení.

Jak je na tom Česká republika aktuálně s bezpečností a jak ji vnímáte vy?

V žebříčcích bezpečnosti se Česko vždy umisťuje na prvních místech. Dokazuje to i turismus, v minulém roce nás navštívilo 16 milionů turistů. Denně vidíme ve zprávách teroristické činy, my jsme ale velmi obezřetní v tom, kdo k nám přichází – nechceme v tom polevit, musíme kontrolovat, kdo k nám přichází. V Evropě navrhujeme, jak bojovat proti nelegální migraci. Nový Zéland byl na vrcholu z hlediska klidu v zemi a dnes? Už nemůžeme vyloučit místo, kde se teroristický čin stane. Mělo by to být pro nás varování. Spolupracujeme i s rozvědkami ze zahraničí, vzorem by nám mohl být Izrael. Je důležité říci, že součástí bezpečnosti státu je i ekonomická bezpečnost, která je odvozena od vojenské. Každá země má jiný energetický mix, my máme bohužel trochu zpoždění. Dnes svět funguje na datech, svůj velký význam má proto i kybernetická bezpečnost.

Na čem podle vás závisí naše svoboda?

Mimo jiné na tom, jak jsme soběstační, jaký máme dostatek surovin a zdrojů. Izrael je vzor. Právě Izrael je nejlepší z hlediska zajištění potravinové bezpečnosti. Měli bychom se jím inspirovat. Co se týče vodních zdrojů, tak ČR v tom má deficit, za 20 let může být nouze o vodu. Ještě bych zmínil energetickou bezpečnost – dnes sice energii vyvážíme, ale za 10 let to nemusí být pravda.

Zeptám se teď na jednu plzeňskou záležitost – jaký je váš pohled na současnou situaci v Pilsen Steel?

Na Úřadu vlády jsem jednal s odboráři společnosti a předsedou Odborového svazu KOVO Jaroslavem Součkem. Opravdu jsem byl překvapen vývojem společnosti. Neočekával jsem, že něco takového může ještě u nás existovat. Vypadá to, že firma byla tunelována. Po jednání s odbory jsem odeslal dopis ministryni průmyslu a obchodu Martě Novákové a ministryni financí Aleně Schillerové, aby se na případ podívaly. Odboráři říkali, že nejlepším řešením pro firmu je dostat ji do konkurzu. Důležité ale je, aby ji někdo v tom konkurzu koupil a aby si zaměstnanci udrželi práci.

REKTOR UNIVERZITY KARLOVY **TOMÁŠ ZIMA** O ZAPOJENÍ DO VEŘEJNÉHO ŽIVOTA:

S bezpečností umíme pomoci

Univerzita Karlova zahájila koncem února projekt s názvem „Česko! A jak dál?“ Jeho cílem je pomoci s řešením zásadních celospolečenských témat a problémů, před kterými stojí naše společnost. „Patří mezi ně například kvalita potravin, dluhy a exekuce, sucho, bezpečnost, stárnutí, ale také zemědělství či vzdělávání,“ uvedl rektor univerzity Tomáš Zima.

O jednotlivých tématech povede univerzita v průběhu letošního roku veřejné diskuse napříč regiony České republiky, do kterých se zapojují špičkoví vědci a odborníci Univerzity Karlovy, ale také osobnosti z řad odborné veřejnosti, politiky a samozřejmě běžní občané. „Naším cílem je vytvořit návrhy, jak v jednotlivých problémech postupovat dál. Důležitým cílem projektu je rovněž posílit v regionech povědomí o činnosti Univerzity Karlovy,“ dodal rektor. První diskuze se konala v Ústí nad Labem o lidech v exekuci.

REKTOR Univerzity Karlovy Tomáš Zima.
Foto: Univerzita Karlova

Pane rektore, další veřejná diskuze v rámci projektu Česko! A jak dál? se odehrála v Plzni a tématem byla Bezpečnost. Proč toto téma?

Bezpečnost se týká každého jednoho z nás, ať už se jedná o bezpečnost na ulici, v naší zemi či bezpečnost ve světě. Jde o mimořádně důležité téma s celou řadou závažných otázek a souvislostí. Svět kolem nás se dramaticky proměňuje, rozvoj digitalizace, nástup kybernetických technologií, mezinárodní konflikty, to vše přináší nová bezpečnostní rizika i potřebu nových, inovativních řešení. Je nutné, abychom se o naší bezpečné budoucnosti bavili a hledali společně cestu, jak si ji udržet a zajistit. A ve všech těchto oblastech spatřuji prostor pro pomoc ze strany univerzit, pro zapojení špičkových vědců a odborníků.

Kde přesně vidíte v tomto tématu prostor pro pomoc ze strany univerzit?

Je celá řada oblastí, kde se mohou a mají univerzity zapojit. Jedná se především o oblast vědy a výzkumu, vývoj nových technologií a inovativních bezpečnostních řešení a postupů. Je velmi důležité posilovat přenos technologií a poznatků pro průmyslové využití, do veřejné sféry i praktického života.

Na jedné straně může jít například o teoretické výzkumné modelování nejrůznějších krizových scénářů bezpečnostních rizik. Takové poznatky mohou být často nezbytné pro bezpečnostní strategii státu. Na straně druhé vědecké týmy v laboratořích vyvíjí a vyrábí specifické inovativní materiály a produkty, které mají za cíl chránit životy a zdraví naší společnosti.

Můžete být konkrétní?

Na Západočeské univerzitě v Plzni jsme společně s rektorem Miroslavem Holečkem navštívili laboratoře Regionálního inovačního centra elektrotechniky Fakulty elektrotechnické. Tamní laboratoř materiálových struktur je určena pro výzkum v oblasti perspektivních materiálů v oblasti detekce chemických látek a vyrábí se v ní například unikátní senzory, které se používají pro hasičské zásahové obleky. Takový oblek dokáže určit polohu hasiče, měří teplotu uvnitř i vně obleku, míru osvětlení okolí a je schopný automaticky přivolat pomoc.

V rámci svého pracovního programu jste v Plzni navštívil také hasičskou záchrannou stanici i služebnu městské policie. Co bylo hlavním tématem, o kterém jste s policisty a hasiči mluvil?

Bavili jsme se o zatěžující legislativě, nových nařízeních a nutnosti papírování, které rok od roku bobtná a záchranáře čím dál víc zdržuje od jejich práce v terénu. Velmi mě také zaujal nápad plzeňské městské policie, která testuje funkci tzv. okrskového strážníka. Ten má na starosti 'svou' část města, ve které zná občany i místní problémy a občané znají 'svého' policistu. Je to bezpečnost, založená na vzájemné důvěře. Naopak generál Pavlas, který slouží u hasičů už více než třicet let, upozornil, že se setkává se sílící lhostejností mezi lidmi a neochotou pomáhat si navzájem. To není dobrá zpráva, jsem proto rád, že slušnost a zájem o druhé, kteří se ocitnou v nesnázích, je pro řadu lidí stále zásadní a zapojují se.

Diskuze Univerzity Karlovy nesla název Bezpečné Česko. Je podle vás naše země bezpečná?

Máme velké štěstí, v jak bezpečné zemi žijeme. Podle statistik je Česká republika šestým či sedmým nejbezpečnějším místem na světě. Z velké části je to zásluha právě policistů, ať už městských či státních, profesionálních i dobrovolných hasičů, vojáků i záchranářů. A za jejich obětavou a namáhavou práci jim patří velké poděkování. Přál bych si, abychom si takto skvělé umístění ještě dlouho zachovali.

Kdy, kde a jaké další téma chystáte v rámci projektu Česko! A jak dál?

Dalším tématem, kterému se budeme věnovat, je zemědělství a kvalita potravin. Chceme se zaměřit na úlohu univerzit a otázky spojené s proměnou krajiny i role zemědělců v ní, potravinovou cenotvorbou a tématem kvality i dostupnosti potravin. Veřejnou diskuzi plánujeme uspořádat 11. dubna v Českých Budějovicích. **(red)**